

MLADO JUTRO

Št. 30.

V Ljubljani, dne 28. julija 1940

Leto XI.

V BOJU ZA PRAVICO POVEST S SLIKAMI

Orožnik se je spet prav zaničljivo posmehnil: »No, glej prijateljček, to, kar trdi Črni volk, je veliko bolj verjetno kot tvoje nesmiselno govoričenje in izvijanje. Mi si že dolgo nismo mogli raztolmačiti tvoje toplo prijateljstvo z Rdečim jelenom. Sedaj pa je seveda stvar razumljiva. Zalotil sem vaju pri dejanju samem in ne bo nobene škode, če si prihranimo vsako nadaljnjo besedo, ki ne more na stvari nič več spremeniti!« Tu mu je segel v besedo Rdeči jelen. »Moj brat po plemenu je laž-

nivec in kar trdi, ni resnica! Zame in za nas vse ni Črni volk od danes naprej več živ.« »Ah, kaj,« se je smejal orožnik, »živ ali mrtev, kaj to na stvari spreminja! Zame odločuje samo tale steklenica tukaj!« Stegnil je desnico, da bi jo prijel in spravil v svoje varstvo. Toda Bobby ga je prehitel, Bliškovito je zavihtel roko in zagnal steklenico na sredo reke.

Ko je Črni volk videl, kako je njegova dragocena steklenica brez sledu izginila, se je zdelo, da bo ob pamet. Kakor zver je kazal zobe, potegnil je

izza pasu svoj široki nož in hotel renče navaliti na Bobbyja, ki se je med tem hitro postavil v ugodnejši položaj. S spretnim udarcem je položil nerazsodnega napadalca na tla. To priložnost je izrabil Rdeči jelen. Kot mačka je šinil k orožniku in mu izbil iz rok samokres, na grlo pa mu je nastavil svoje bodalo.

Bobby je vrgel samokres za steklenico, izvlekel je sedaj svojega in ga pomolil orožniku pod nos. »Sedaj ti pa svetujem nekaj zelo pametnega, Blair, čim prej ti je mogoče, se izgubi odtod. Prijatelj in jaz sva pri stvari nedolž-

na. To bi lahko sam ugotovil, ko bi bil le hotel. Pojdi sedaj in vzemi tega ničvredneža seboj!« Pokazal je na Črnega volka, ki je počasi spet prihajal k zavesti. Blair je bil očitno zelo raz-

očaran. Čutil se je ponižanega in osramočenega, saj si je predstavljal potek stvari popolnoma drugače. Toda moral je ubogati in odšel je počasi s svojim spremljevalcem.

IZ KRAJEV, KJER ŽIVIJO SLOVENC

A. Š:

Cekini v zglavju

Tolminski motiv

Živela je žena, o kateri so vsi vedeli, da je zelo bogata. Moža ni imela, otrok tudi ne. Če je prišel berač k hiši, ga je znala na kratko odpraviti. Bila je tako čudaška in skopuška, da ne bi privoščila drugemu še žlice čiste vode in bi najraje še svojo senco použila, zato jo niti sorodniki za nje žive dni niso preveč oblegali. Ko pa je oslabela in se jim je zazdelo, da se ji bliža zadnja ura, so se vsi naenkrat zgrnili okrog njene postelje in se niso oddaljili niti za hip. Pazili so drug na drugega, da ji ne bi kdo skrivši kaj pošepetal na uho, da si ne bi pridobil njene naklonjenosti in se ga ne bi ob smrtni uri spomnila bolj kakor drugih. Tekmovali so med seboj, kdo ji bo bolj ustregel, obkladali so jo s skrbjo in darovi.

Skopulji je prišlo vse prav, saj ni imela nikogar, da bi ji stregel. Vendar ji še na misel ni prišlo, da bi komu kaj podarila, pač pa jo je začelo bolj in bolj skrbeti, kaj bo z njenimi cekini, če bi res umrla. Ne dala bi jih

rada iz rok, saj si jih je pritrkala prav od ust. Sklenila je, da jih vzame s seboj v grob.

Ponoči je zašila ves denar v zglavje, na katerem je ležala. Ko se ji je približala zadnja ura, so stali sorodniki okoli nje in nestrpno čakali, da izdihne. Ona se je poslovila od vseh, dala pa ni nikomur ničesar. Le naročila je, naj jo umijejo, preoblečejo, počesejo in položijo v krsto, pod glavo naj ji denejo še zglavje, da bo lažje počivala.

Tako so tudi storili.

Ženo so pokopali, potem pa so se zbrali na njenem domu — nobeden ni manjkal — da bi si razdelili denar. Čakalo jih je veliko razočaranje. Nikjer ni bilo sledu o denarju, drugega starca tudi ni imela. Zdaj so začeli dolžiti na tihem drug drugega, da je pokojnico tik pred smrtjo ali ob smrti okradel in ji pobral ves denar. Nastali so prepiri in tožbe.

Sodniki niso vedeli, kako naj razsodijo. Zasliševali so priče in navsezad-

nje zaprli vse starkine sorodnike, da bi se izkazalo, kdo jo je okradel.

Vse zaman.

Tedaj se spomni tisti, ki je dal star-ki zglavje v krsto, da je bilo to ne-kam nenavadno težko. Kaj, če bi bil denar v zglavju.

Gredo in odkopljejo grob. Ko so dvignili pokrov rakve, so zakričali vsi

v en glas od strahu. Zglavje je bilo razcefrano in perje se je razletelo po vsej krsti. Ostal je le kup svetlih zlat-nikov. V nje je imela starka obrnjeno glavo, kakor bi jih grizla ali kakor bi hotela braniti, da jih kdo ne ugrabi. Videli so se ji beli zobje.

Kakor so krsto odprli, tako so jo za-prli in brč zagrebli grob. Vsakogar je bilo groza tega denarja, da bi ga jemal.

Golar Manko:

Puščanski stražnik in leščerba

Tisto noč, ko je imela sosedova mačka pet mladih, se je vračal župan iz Pušč domov. Še nekaj korakov bi moral na-praviti, pa bi bil doma. Toda kar na lepem se vam je zaletel v mežnarja Urha, kar nikakor ni bilo lepo za go-spoda župana. Ali je oča malce preveč pogledal v kozarec, da ni videl pred seboj na pol gluhega mežnarja, ali pa

je bila tako temna noč, da je župan kolovratil po cesti kakor slepec, to se ne ve. Vsekakor je prinesel Štefuc, to je bil župan, tisto noč domov na glavi debelo buško in ker je doma tako ne-rodno opletal z besedami, ko ga je vprašala mati županja, kje je nalezel na čelu to debelo reč, ga je njegova Urša mahnila še z burkljami po glavi, tako da je hipoma zrastle na njegovem čelu še druga takšna zadeva.

Da se to ne bi nikoli več zgodilo, je oča župan ukazal takoj svojim vašča-nom, da morajo vsi nositi ponoči s se-

boj leščerbe, da bo človek pravočasno spoznal nevarnost, ki mu preti in se ji izognil. Kdor se ne bo temu pokoril, bo moral pet dni pihati ričet, tako je še pisalo na županovem razglasu. Poli-caj Kozobrc pa je moral ponoči paziti, da bodo vsi Puščani izvrševali župa-nove ukaze, kot se spodobi za poštene državljane.

Ponosno je kolovratil policaj po Pu-ščah in prežal na mimoidoče ljudi, če bi se našel kak predrznež in ne nosil s seboj leščerbe...

Že dolgo je od takrat, od kar sta se sprla organist Nacek in policaj Kozo-brc. Oba sta si prizadevala, da bi eden drugemu zagodel kakšno, in mu poka-dil pod nos, toda do sedaj se ni posre-čilo to niti enemu, niti drugemu. A te dni je bila Naceku sreča mila.

Ko je planila prihodnja noč v Pušče zopet noč, ko se je trda tema plazila med vaškimi hišami in vrtovi, je vzel Nacek v roke leščerbo, toda sveče ni dal vanjo. Kmalu sta se srečala policaj in Nacek.

»Hop, Nacek, zdaj pa te imam, kar v luknjo pojdeš z mano, kje pa imaš leščerbo?« se je razveselil policaj, pri tem pa pogledal neznansko pisano Naceka.

»Hm, tu jo imam, poglej jo, mar to ni leščerba?« mu je ugovarjal Nacek.

»Kje pa imaš svečo, kaj pomaga leščerba brez nje?«

»I, kje pa piše kaj o sveči, nikjer ni-sem srečal tega ukaza v županovem pi-sanju,« se mu zareži Nacek.

»Ti butec ti, kdaj pa si že videl leščerbo brez sveče? Če te bom srečal še kdaj brez nje, se pripravi.«

Po teh besedah sta se razšla, Nacek se je nasmešnil, policaj pa je škripal z zobmi. Kdo tudi ne bi?

Drugo noč sta se zopet srečala. In Nacek je bil zopet brez luči.

»Aha, zdaj pa mi ne boš več pobrisal. Čemu nimaš leščerbe, mar ti nisem včeraj povedal, da se ne sme hoditi ponoči brez sveče in leščerbe. Kje jo imaš?«

»E, prijateljček, tu je, mar si slep,« in Nacek mu zopet pomoli pod nos leščerbo.

»Pa sveča, kaj pa je z njo, si že pozabil kako sva se včeraj zmenila?«

»Sveča, no, to imam pa tu, kar poglej jo,« se nasmehne Nacek in potegne iz žepa svečo.

»Čemu je pa nisi prižgal?«

»I, saj nikjer ne piše, da bi jo moral prižgati,« se odreže Nacek in pusti sredi ceste osramočenega policaja.

In zopet sta se srečala tretjo noč. »Zdaj pa te imam, ptiček, kar z menoj, da boš pomnil, kako si potegnil za nos puščanskega policaja,« mu je dejal jezo no Kozobrc.

»Zakaj pa, ljubi policaj, mar sem kaj ukradel,« ga je nedolžno vprašal Nacek.

»Gej, ga glej, kako se dela neumnega,« se je škodoželjno zarežal Kozobrc, »kje pa imaš luč, mar še vedno ne poznaš županovega ukaza? Kar z menoj, iz nas se ne boš delal norca, primen-dunaj, da ne!«

»Luč, hm, to imam pa tu, pod suknjo sem jo dal, da mi jo veter ne bi ugasnil.« In Nacek potegne izpod suknje luč in jo pomoli policaju pod nos.

Ubogi Kozobrc je kar onemel sredi ceste od besa in sramu. Nacek pa jo je mahnil žvižgaje domov.

P.pek in Papek

Drobna in majhna kakor dve zlati kepici sta piščanca Pipek in Papek. Kadar le kaj zaropče, ali samo zašumi, že pobegneta pod varno okrilje matere kokije, debeloglave Copke, ki ju takoj ljubeznivo sprejme in jima zadovoljno zapoje svoj. »Ko, ko, ko, ko!«

Pa se pripeti nekega dne, da je dvoriščna lesa odprta. Le nekaj korakov je oddaljena od ceste. Pipek, ki je pogumnejši, zagleda prvi svoboden izhod v svet in že zavabi tudi Papka:

»Čiv, čiv, čiv! Pojdiva v svet pogledat!«

»Čiv, čav, čav! Pa pojdiva!« odvrne Papek in že sta na poti.

»Koliko peska!« se razveseli Pipek in jame brskati po njem. Papek pa niti toliko časa nima, da bi kaj odvrnil, temveč hiti ključvati na vso moč in grebsti med drobnimi kamenčki.

»Ko, ko, ko! Če vaju povozi kdo, kaj pa bo, kaj pa bo to, ko, ko ko?« se oglasi z dvorišča skrbna mati Čopka.

Piščanca je niti ne slišita, ker sta se preveč zagledala v svoje opravilo.

»Tu, tu, tu!« se oglasi v daljavi tromba avtomobila, da mladička od strahu skoraj padeta na tla, a potem jo ucvreta zbegana čez cesto, namesto k materi, ki ju kliče in dviga svoje varne kreljuti.

Prepozno!

Avto pridrvi. Koklja se skoraj zaleti vanj, a vozilo hiti dalje. Na nasprotni strani ceste pa trepetata oba piščanca in čivkata.

»Saj sem vama rekla, da pazita in doma ostanita, ko, ko!« se jezi mati.

Piščančka plašno zletita k nji, ki se spet počasi odziblje na dvorišče. Pred dvoriščnimi vrati pa še enkrat počakata, saj je tako leno na cesti in tiste pošasti menda ne bo več nazaj.

»Samo malo še pobrskava tu ob kraju, čiv, čiv, čiv!« hitita oba in si res ne upata več na sredo ceste.

»Jej, jej, kaj sem našel? Kaj takega še nisem videl kar sem živ!« zavika Panek. Pipek pogleda in vidi, blestečo kot igodo debelo koralo, ki jo Papek drži s svojim nežnim kljunčkom:

»Čiv, čiv, čiv! Mamici jo moraš izročiti, ki jo ponese gospodinji, da nam vesela bo dala kar prgišče zruja!«

»Čiv, čiv, čiv! Mar si pamet izgubil? Svetlo zrno bom pogoltnil. V njem pač mora biti čudna moč!« ga zavrne Papek.

»Mama, nam je ukazala, da ji vse prineseva, karkoli najdeva. Tako naj tudi bo! Kaj ve tvoja glava mala, ki razloči komaj še proso!« je ugovarjal Pipek.

Papek je kamenček že pogoltnil. Pa je bil zanj prevelik in kar sapa mu je zastala, stresel je z glavico, padel na tla in obležal negiben.

Ko je Pipek poklical mater, je Čopka žalostno zakokodajsala:

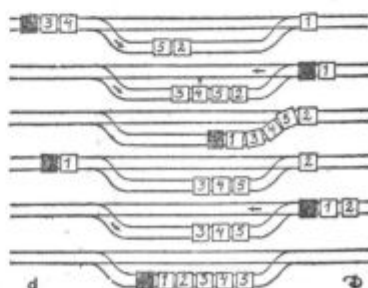
»Ko, ko, ko! Kaj si storil? Z neposlušnostjo si se umoril! Ko, ko, ko!«

Mali Pipek pa je žalosten s kljunčkom poljubil brateca v slovo in milo začivkal:

»Čiv, čiv, čiv! Res si sam kriv, a ne bom te pozabil dokler bom živ! Čiv, čiv, čiv!«

Rešitev premikalne naloge

Izdelki iz zelenjave in sadja

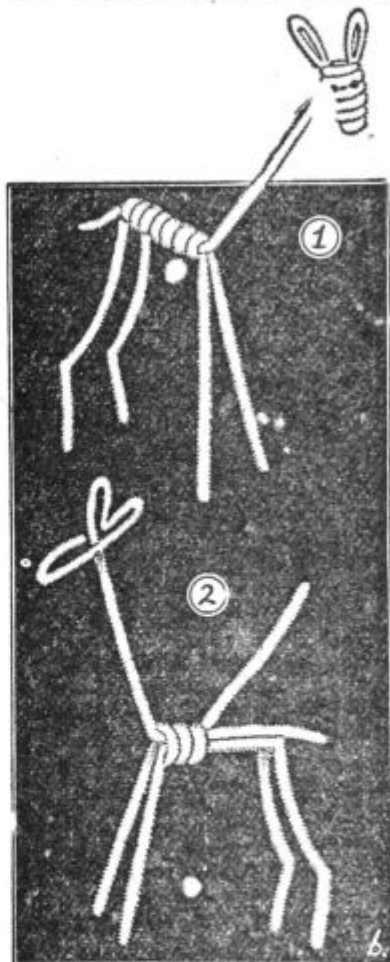
Nek iznajdljiv kipar se je domislil, sestavljati zelenjavo in sadje v skupine, ki niso brez umetniškega učinka. Kot dopolnilo in povežno sredstvo mu je služilo lepilo. Naša prva slika nam prikazuje komičnega organista, ki obdeluje čudne orgle — namreč sveženj špargljev. Gospod organist sam je pravcati por, ki je bil pravkar prinešen z vrta.

Druga slika predstavlja enako zabaven domislek. Laški oreh igra harfo na orodju, ki nam služi za tretje orehov.

Priznati je treba, da ima neznani avtor teh skupin precej humorja, spretnosti in iznajdljivosti. Kogar veseli, naj ga posnema!

Za spretno roko

V trafikah dobite za majhen denar čistilce za tobačne pipe. Iz teh čistilcev lahko spretno roko izdelajo pravilne figurice n. pr. žirafe in drugih živali. Kako se napravi žirafa, vidite na sliki. Št. 1. nam kaže že izdelano figurico, a s slike št. 3 razberete, da potrebujete v vsem za njeno izdelavo štiri čistilce. Trije tvorijo ogrodje, četrti pa vam služi za ovijanje trupa in glave. Tako žirafu porabite za okras mize, je pa tudi zaželen igrača za otroke. Z nekaj domišljije in iznajdljivosti boste imeli mnogo uspeha tudi z drugimi živalmi.

Listnica uredništva

D. T. »Moja igrača«. Črtica vsebinsko ni dovolj zrela za objavo. Naši bralci si želijo mnogo dogajanja in manj opazovanja. V obliki pisma bo pa kmalu zagledala beli dan.

D. R. dijak R.: Tvoji prošnji rad ustrežem. Pošlji rokopise na moj naslov. Na tem mestu Te pozneje obvestim, kako je s stvarjo. Črtica o deževni kapljici se Ti ni posrečila. Od Tebe sem varen boljših prispevkov in želel bi, da ostaneš na isti višini. Pošlji kmalu spet kaj, vendar ne bodi površen pri delu.

Nada J. v L.: Tvoje pisemce je strica Matica zelo razveselilo. Saj veš, laskavih stvari je človek zmerom vesel. Tudi drugi Jutrovčki so jako zadovoljni z bolgarskimi pravljicami. Na žalost se bliža naša zaloga koncu. S pesnikovanjem pa nimaš sreče. Piši rajši v nevezani obliki, dovolj bogat besedni zaklad imaš. Takšen spis o mucku prav radi objavimo. Zdaj se pa le hitro loti pisanja!

JUTROVČKI

PIŠEJO ...

Dragi stric Matie! Ravnokar sva prejela potom Tebe celoletno nevezano »Mlado Jutro«, od dobrotnice gđe. M. de G. Kula iz Bačke. Zelo sva ga veselila, pa se zanj Tebi in še posebno gđe. darovalki najsrčnejše zahvaljujeva. Vljudno Te prosiva, da objaviš naslednjo zahvalno pesmico v našem mladinskem glasilu, da bodo vedeli vsi Jutrovčki, kod povsod prebivajo dobrotniki naše mladine.

S spoštovanjem, udani

Živa in Tanja.

Gospodični M. de G. Kula, iz Bačke

Tanja in Živa Feigel

Razveselilo,

našu je Vaše darilo.

zelo sva ga veselila.

Naj stric Matie,

veselih lic,

objavi, kar sva zapeli!

»Mila sreča naj Vam zviha.

kliče Tanja, kliče Živa.

v življenju le mehke in sladke kolačke.

z »Mladim Jutrom«, ves mladi rod.

naj dvigne glas močan povsod:

—Bog živi dobrotnico iz Bačke!

Naš Nacek

Včasih po štirih, včasih po dveh
naš Nacek kot medved taca;
žalosten tokec in radosten smeh
vse v enem mehu širokem ima.

Angelček varuh je siromak,
vse tja od jutra do pozne noči,
ko ga zaziblje v sen pokoj sladak
dela mu hude prehude skrbi.

Komaj se revež bo izbi ozre,
že varovanec mu zdrsrne na tla;
kolikor črnih dni mesecu je,
toliko duš že na čelu ima.

Ves dan nagaia in mater jezti
siten kot muha nemiren kot škrat.
Matj mu s črnim ciganom grozi —
dala ga nebi za bliserni grad.

Dušan Teržan, Petrovče

Dragi stric Matie! Ker Te zanima, kate-
ri poklic se mi zdi najzanimivejši. Ti tudi
odkrito povem, da smatram za najzanimi-
vejši poklic kapitana na ladji. Kot pogla-
var ladje ima dolžnost da se reši iz po-
tapljalnoče ladje le tedaj ako je vsa po-
sadka rešena. Kapitan pa se navadno ne
reši, ampak se potopi z ladjo na dno mor-
ja.

Z sokolskim »Zdravo«

Te pozdravila

Ziger Viktor, dijak III. b.
raz. I. drž. real. gimnazije v
Mariboru.

Dragi stric Matie! Odgovarjam Ti na
razpisani natečaj. Visoko, visoko gredo
moje misli in želje Gradove zidam v
oblake in Bog ve, ali bo kaj iz njih. Kras-
no jutro se prijazno smehljita zemljanom
Vidim se, kako sedim pri krmilu Motor
brni letalo se dviga in pada Pod meno
so mala naselja, polja in širni gozdovi
Letalo se vedno bolj dviga Vidim vrho-
ve gora toda komaj se zavem, so že za
meno. Vem, da so to le sanje in načrti in
mogoče se ne bodo nikoli uresničili! Toda
maia največja želja je, da bi postala pi-
lotka. Ta poklic se mi zdi najzanimivejši.
Bodi pozdravljen

Nena Kavec, dijakinja IV. real.
gimn. v Št. Vidu nad Ljubljano

Dragi stric Matie! Počitnice preživljam
ob potoku. Sam sem si napravil mlin. Ne
moreš si misliti kako hitro se vrti kolo!
Zelo ponosen sem na svoje delo. Potok hi-
ti dalje v neznane kraje, mlinček pa veselo
rotopoče. Ure ob potoku mi minevajo ka-
kor minute.

Teržan K. učenec 7. razr. v Pe-
trovčah.

Dragi stric Matko! Vprašaj me, kaj bi rad postal, ko bom velik? Odkrito Ti pa povem, da me najbolj veseli postati manufakturni trgovec. To je moj cilj, za katerim se trudim z najboljšo voljo. Zato želim položiti malo maturo na državni realni gimnaziji, nato pa še dva letnika trgovske akademije. S tem bi bil moj študij končan, obenem pa tudi konec molega pisma.

Z čvrstim sokolskim »Zdravo«

Te pozdravlja

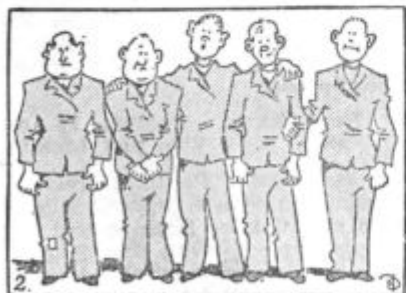
Ziger Viktor, dijak III. b raz. I.
drž. real. gimnazije v Mariboru.

Tri posestva - rešitev

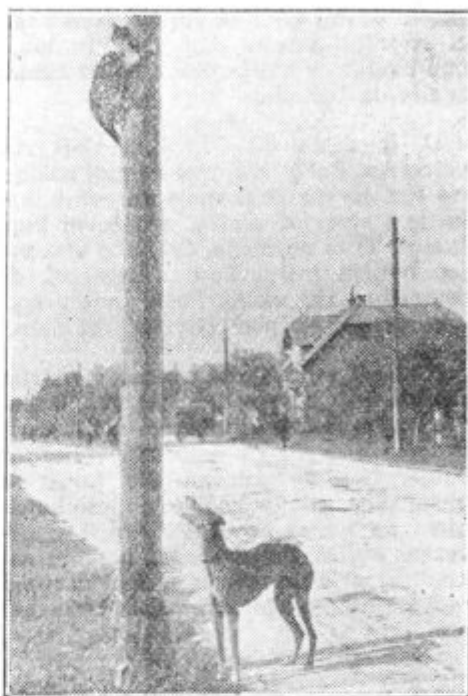
Zgornja slika vam kaže, kako je treba razdeliti sliko, da dobimo tri enakovredna posestva.

Kdo je tat - rešitev

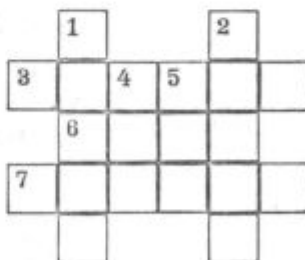
Mož je imel samo štiri prste na desni roki.

Pozor, Jutrovčki!

Dobro si oglejte to ljubko sliko, potlej pa napišite primerno besedilo nanjo. Tri najboljše spise bomo nagradili z lepimi knjigami.

Križanka

Vodoravno: 3. drvarsko orodje, 6. tibetanska žival, 7. slovanski običaj.

Navpično: 1. cvetni prah, 2. del obraza, 4. prvi poganjek vsajene rastline, 5. pridevek slehernega živega bitja.